

16.06.2023
Вих. №16-06/23-1

Вищій раді правосуддя
assistant@hcj.gov.ua

Берези Марти Володимирівни

ДИСЦИПЛІНАРНА СКАРГА

Я виявила факти, які свідчать про вчинення суддею Самбірського міськрайонного суду Львівської області Карнасевич Ганною Іванівною дисциплінарних проступків.

1. Правові підстави скарги

Відповідно до ст. 106 Закону України “Про судоустрій і статус суддів” суддю може бути притягнуто до дисциплінарної відповідальності в порядку дисциплінарного провадження з таких підстав:

- *безпідставне затягування або невжиття суддею заходів щодо розгляду заяви, скарги чи справи протягом строку, встановленого законом (п. 2 ч. 1);*
- *допущення суддею поведінки, що порочить звання судді або підриває авторитет правосуддя, зокрема в питаннях моралі, чесності, непідкупності, відповідності способу життя судді його статусу, дотримання інших норм суддівської етики та стандартів поведінки, які забезпечують суспільну довіру до суду, прояв неповаги до інших суддів, адвокатів, експертів, свідків чи інших учасників судового процесу (п. 3 ч. 1);*
- *грубе порушення закону, що призвело до негативних наслідків (п. 4 ч. 1).*

Вважаю, що дії судді Карнасевич Г.І. вказують на наявність підстав для притягнення її до дисциплінарної відповідальності.

2. Конкретні відомості про наявність у поведінці судді ознак дисциплінарного проступку

Згідно з відомостями з Єдиного державного реєстру судових рішень суддя Карнасевич Г.І. [постановою](#) від 15.09.2021 закрила справу № 452/800/21 про вчинення адміністративного правопорушення за ч. 1 ст. 130 КУпАП (керування транспортними засобами або суднами особами, які перебувають у стані алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або під впливом лікарських препаратів, що знижують їх увагу та швидкість реакції) у зв'язку з закінченням строку для притягнення до відповідальності.

Вважаю, що суддя умисно без поважних причин допустила затягування справи, що призвело до уникнення правопорушником покарання.

Постанова містить таке обґрунтування спливу строку:

... протокол про адміністративне правопорушення до Самбірського міськрайонного суду Львівської області щодо ОСОБА_1 надісланий 09.03.2021 року. Справу було призначено на 29.03.2021 року. Цього дня правопорушник до суду не з'явився, від нього

надійшла заява про відкладення розгляду справи та надання можливості ознайомитися з матеріалами справи. Наступний розгляд справи призначено на 13.04.2021 року. Цього дня правопорушник до суду не з'явився. Від нього надійшло телефонне повідомлення про відкладення розгляду справи у зв'язку з хворобою COVID - 19. Розгляд справи було відкладено на 22.04.2021 року. Цього дня правопорушник до суду не з'явився. До суду надійшло повідомлення дружини правопорушника про відкладення розгляду справи у зв'язку із перебуванням її чоловіка на чотирнадцятиденному карантині, так як він повернувся із Польщі. Справу було відкладено на 02.06.2021 року. Правопорушник до суду не з'явився, його явку було визнано обов'язковою. Наступний розгляд справи було призначено на 17.06.2021 року, яка була відкладена із неявкою правопорушника. Із липня по вересень суддя перебувала у щорічній відпустці. Розгляд справи було призначено на 15.09.2021 року. До суду правопорушник не з'явився.

Як убачається з матеріалів справи, адміністративне правопорушення ОСОБА_1 скоїв 03.03.2021 року, тобто строк притягнення до адміністративної відповідальності сплинув.

З зазначеного випливає, що:

- правопорушення було скоєно 03.03.2021;
- протокол надійшов до суду 09.03.2021;
- перше засідання було призначено 29.03.2021;
- засідання **5 разів відкладалось** у зв'язку із неявкою правопорушника - 29.03.2021, 13.04.2021, 22.04.2021, 02.06.2021, 17.06.2021;
- рішення у справі прийнято 15.09.2021.

З огляду на це варто звернути увагу на такі основні порушення, наявні в діях судді.

По-перше, справу розглянуто не у встановлений законодавством строк.

Згідно зі ст. 245 КУпАП завданнями провадження в справах про адміністративні правопорушення є своєчасне, всебічне, повне і об'єктивне з'ясування обставин кожної справи, вирішення її в точній відповідності з законом, забезпечення виконання винесеної постанови, а також виявлення причин та умов, що сприяють вчиненню адміністративних правопорушень, запобігання правопорушенням, виховання громадян у дусі додержання законів, зміцнення законності.

Згідно зі ст. 277 КУпАП справа про адміністративне правопорушення розглядається у **п'ятнадцятиденний строк** з дня одержання органом (посадовою особою), правомочним розглядати справу, протоколу про адміністративне правопорушення та інших матеріалів справи.

Недотримання строків розгляду справ про адміністративні правопорушення порушує конституційне право на судовий захист, гарантоване ст. 55 Конституції України, і негативно впливає на ефективність правосуддя та на авторитет судової влади.

В конкретному випадку суд одержав протокол 09.03.2021. Цього ж дня справу розподілено на суддю Карнасевич Г.І. (звіт про авторозподіл - https://court.gov.ua/log_documents/6065458/1334/). Натомість справу було розглянуто не у п'ятнадцятиденний строк. Керуючись вимогами ст. 277 КУпАП, розгляд справи мав би відбутись до 23.03.2021 включно. Водночас перше засідання у справі було призначено аж на 29.03.2021.

По-друге, засідання у цій справі відкладались 5 разів через неявку правопорушника з тих чи інших причин.

Явку правопорушника суд визнав обов'язковою. Водночас ч. 3 ст. 268 КУпАП містить вичерпний перелік статей КУпАП, коли при розгляді справ про адміністративні правопорушення присутність особи, яка притягається до відповідальності, є обов'язковою. Стаття 130 КУпАП до цього переліку не входить. При цьому причин визнання явки правопорушника обов'язковою в конкретній справі у рішенні не встановлено.

Враховуючи, що ч. 3 ст. 268 КУпАП не визнає обов'язковою явку у разі розгляду справи за ст. 130 КУпАП, за загальною практикою уже в разі першої неявки в судове засідання правопорушника, якщо від того не надійшло жодної письмової заяви і є дані про своєчасне її сповіщення про місце і час розгляду справи, суддя має всі можливості розглянути надіслані поліцією матеріали про адміністративне правопорушення та накласти на порушника стягнення.

У постанові Пленуму Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ № 11 від 17.10.2014 року “Про деякі питання дотримання розумних строків розгляду судами цивільних, кримінальних справ і справ про адміністративні правопорушення” зазначено, що **недотримання строків** розгляду цивільних, кримінальних справ і справ про адміністративні правопорушення порушує конституційне право на судовий захист, гарантоване ст. 55 Конституції України, і **негативно впливає на ефективність правосуддя та на авторитет судової влади.**

У п. 7 вказаної постанови зазначено, що судді повинні усвідомлювати особисту відповідальність за розгляд справ у встановлені законом строки, за якість розгляду справ, не допускати фактів зволікання, вживати всіх необхідних заходів з метою неухильного дотримання процесуальних строків. **Строки розгляду справи не можуть вважатися розумними, якщо їх порушено через** зайнятість судді в іншому процесі, призначення судових засідань із великими інтервалами, затягування з передачею справи з одного суду до іншого у встановлених законом випадках, **безпідставне задоволення необґрунтованих клопотань учасників процесу, що спричинило відкладення розгляду справи на тривалий час**, відкладення справи через її неналежну підготовку до судового розгляду, невжиття заходів щодо **недопущення недобросовісної поведінки учасників справи** тощо, оскільки наведені причини свідчать про низький рівень організації судочинства та безвідповідальне ставлення до виконання своїх обов'язків.

На засідання, призначене 29.03.2021, правопорушник до суду не з'явився. Як зазначається у рішенні, від нього надійшла заява про відкладення розгляду справи та надання можливості ознайомитися з матеріалами справи. Проте у постанові не вказана дата надходження заяви від правопорушника – до судового засідання чи після. Так само не зазначено причину відкладення. Аналогічно не вказано дати надходжень заяв чи повідомлень від правопорушника в усіх інших випадках, коли засідання було відкладено.

Щодо засідань, які були призначені та відкладені 02.06.2021 та 17.06.2021, взагалі відсутнє обґрунтування неявки правопорушника. При цьому суддя не вжила жодних заходів щодо недопущення недобросовісної поведінки правопорушника, що спричинила відкладення засідань.

У зв'язку з цими зволіканнями фактичний розгляд справи відбувся **через 6 місяців** з дати вчинення адміністративного правопорушення.

При цьому, неодноразово відкладаючи засідання, суддя не врахувала, що навіть якщо існують підстави для відкладення, **вони мають відбуватись у рамках строку на розгляд**. Так, відповідно до позиції ВРП викладеної у *рішенні від 12.11.2020 № 3100/0/15-20*:

Відкладення розгляду справи про адміністративне правопорушення, в тому числі за клопотанням осіб, які беруть участь у справі, не має перешкоджати розгляду справи зі збереженням можливості притягнення особи до адміністративної відповідальності в межах строків, визначених, зокрема, статтею 38 КУпАП, у випадку встановлення наявності в діях особи, яка притягається до адміністративної відповідальності, складу адміністративного правопорушення.

Відповідно, призначаючи справу про адміністративне правопорушення до розгляду поза межами строків, передбачених ст. 277, 38 КУпАП, **суддя Карнасевич Г.І. не могла не усвідомлювати, що наслідком цього буде затягування розгляду справи та закриття адміністративного провадження у зв'язку із закінченням строків притягнення до адміністративної відповідальності**.

3. Підстави для притягнення судді до дисциплінарної відповідальності

Згідно з п.п. 1, 2 ч. 7 ст. 56 Закону “Про судоустрій і статус суддів” **суддя зобов'язаний справедливо, безсторонньо та своєчасно розглядати й вирішувати судові справи відповідно до закону** з дотриманням засад і правил судочинства; дотримуватися правил суддівської етики, у тому числі виявляти та підтримувати високі стандарти поведінки у будь-якій діяльності з метою укріплення суспільної довіри до суду, забезпечення впевненості суспільства в чесності та невідчужуваності суддів.

У цій скарзі я не оскаржую правомірність закриття провадження у справі про адміністративне правопорушення, а лише звертаю увагу, що в тому як діяла суддя Карнасевич Г.І. під час розгляду справи є підстави стверджувати, що вона допустила дисциплінарний проступок.

Дії судді призвели до безпідставного уникнення правопорушником адміністративної відповідальності за ст. 130 КУпАП, що свідчить про, як мінімум, недбале ставлення судді до розгляду цієї категорії справи або ж навмисне порушення строків з метою допомогти правопорушнику уникнути покарання.

Такий висновок підтверджується правовою позицією Великої Палати Верховного Суду, викладеною у постанові від 13.02.2020 у провадженні № [11-1007cam19](#), якою та залишила без змін схоже рішення ВРП № 1559/0/15-19 від 06.06.2019.

У цьому контексті, важливою є і практика ВРП. У рішенні 2ДП ВРП №1449/2дп/15-21 від 05.07.2021 зазначено, що:

Суд під час розгляду справи про адміністративне правопорушення, передбачене статтею 130 КУпАП, з огляду, в тому числі, й на характер суспільної небезпечності такого правопорушення зобов'язаний вживати належних, дієвих заходів для її розгляду, не допускати безпідставних зволікань із таким розглядом, оскільки несвоєчасність розгляду справи у цьому випадку може мати наслідком ухилення особи від передбаченої

законом відповідальності та не сприятиме вихованню правопорушника у дусі точного і неухильного додержання Конституції України і законів України.

Відповідно до рішення № 1754/1дп/15-21 від 04.08.2021 1ДП ВРП встановила, що дотримання строків розгляду має бути предметом постійної уваги та контролю суддів:

Питання щодо своєчасного розгляду справ про адміністративні правопорушення за частиною першою статті 130 КУпАП та накладення стягнення на осіб, визнаних винними у вчиненні адміністративних правопорушень, передбачених вказаною нормою, із дотриманням строку, визначеного статтею 38 цього Кодексу, має бути предметом постійної уваги та контролю суддів, у провадженні яких перебувають такі справи. Судді не повинні допускати безпідставних зволікань із розглядом справ цієї категорії та вживати усіх можливих заходів, які забезпечать їх розгляд у строк, визначений законом, або у строк, який з урахуванням обставин справи можна визнати розумним та який не виходить за межі тримісячного строку з дня вчинення адміністративного правопорушення.

Затягування суддями розгляду даної категорії справ розглядається Громадською радою доброчесності як окремий індикатор, що засвідчує невідповідність судді критеріям доброчесності та професійної етики. ГРД неодноразово наголошувала на особливій суспільній вазі таких справ і необхідності суддів забезпечити їх належний розгляд.

Такі дії судді становлять грубе порушення закону, що призвело до негативних наслідків у вигляді:

- збитків бюджету, які би мали сплатити порушники у вигляді штрафу, якби було дотримано закон;
- невиконання завдань КУпАП щодо виховання особи, яка вчинила таке правопорушення, в дусі додержання законів України, поваги до правил співжиття, а також запобігання вчиненню нових правопорушень як самим правопорушником, так і іншими особами;
- підриву авторитету та довіри до судової влади, оскільки такі дії судді сприймаються суспільством так, що водій “домовився” у суді.

Крім того, в конкретному випадку провадження у справі було закрито щодо особи, яка вже притягалась до адміністративної відповідальності за ст. 130 КУпАП. Так, Чіхрай Роман Степанович відповідно до [постанови](#) від 23.12.2020 у справі № 450/3681/20 був визнаний винним у вчиненні адміністративного правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 130 КУпАП. Через 3 місяці після цього він скоїв аналогічне правопорушення, яке власне розглядалось суддею Карнасевич Г.І. у справі № 452/800/21, про яку йдеться в цій скарзі. Зазначене свідчить про те, що суддя дозволила уникнути відповідальності особі, яка схильна керувати транспортним засобом в стані алкогольного сп'яніння, що тільки підкреслює суспільну небезпечність таких дій. (Щобільше, [постановою](#) Городоцького районного суду Львівської області від 26.12.2022 у справі №441/1573/22 ймовірно цю ж особу — Чіхрая Р.С. повторно притягнуто до відповідальності за ч. 1 ст. 130 КУпАП).

Звертаю Вашу увагу також на те, що суддю Карнасевич Г.І. нещодавно ВРП вже притягувала до відповідальності рішенням №381/1дп/15-21 від 17.02.2021 (було змінено в частині стягнення рішенням №878/0/15-21 від 20.04.2021) за недотримання строків розгляду справ:

Суддя Карнасевич Г.І. після надходження до її провадження матеріалів про адміністративні правопорушення мала достатньо часу для їх розгляду до закінчення встановлених статтею 38 КУпАП строків накладення адміністративного стягнення, проте не здійснила всіх заходів для дотримання розумних строків розгляду справ №№ 452/1561/17, 452/979/18, 452/710/18, 452/2093/18, 452/2285/18, 452/2173/18, 452/126/19, 452/147/19, 452/556/19, 452/1508/19, 452/1507/19, 452/1950/19, 452/2202/19, 452/1900/19, 452/1935/19, 452/1723/19, 452/1782/19, 452/2971.

Перша Дисциплінарна палата встановила, що суддя Карнасевич Г.І. не вжила всіх можливих заходів щодо розгляду справ №№ 452/1561/17, 452/979/18, 452/710/18, 452/2093/18, 452/2285/18, 452/2173/18, 452/126/19, 452/147/19, 452/556/19, 452/1508/19, 452/1507/19, 452/1950/19, 452/2202/19, 452/1900/19, 452/1935/19, 452/1723/19, 452/1782/19, 452/2971/19 у встановлений законом строк, що призвело до закриття провадження у справах у зв'язку із закінченням строків накладення адміністративного стягнення...

Перша Дисциплінарна палата при оцінці пояснень судді Карнасевич Г.І. дійшла висновку, що суддя у разі сумнісного ставлення до виконання своїх обов'язків могла передбачити настання негативних наслідків, отже, зазначені дії суддя вчинила внаслідок недбалості.

У стороннього спостерігача такі дії судді можуть скласти враження про систематичне й умисне нехтування нею своїми обов'язками судді щодо розгляду справ, що підриває авторитет правосуддя.

На підставі зазначеного вище, прошу розглянути цю скаргу, відкрити дисциплінарне провадження та притягнути суддю Самбірського міськрайонного суду Львівської області Карнасевич Ганну Іванівну до дисциплінарної відповідальності.

(підписано КЕП)

Марта БЕРЕЗА